

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Brno 6.5.2011
čj. **SRS 034216/2011**

**Zpráva č. 6 oblastního odboru BRNO
o výskytu škodlivých organismů a poruch
za období od 2.5.– 8.5.2011**

1. Počasí

Ve sledovaném období převládalo polojasné počasí s denními teplotami od 8 °C do max. 18 °C. Vytrvalý déšť byl zaznamenán dne 3.5. Přízemní mrazíky panovaly v nočních hodinách ve dnech 4.5. až 6.5. v rozmezí -2 °C až 5 °C, na okrese Vsetín lokálně -5 °C až -7 °C.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Probíhá chemická ochrana proti škůdcům řepky ozimé v době plného květu a proti hlízence obecné. V jarních obilninách pokračuje ošetření proti plevelům. Dokončuje se chemická ochrana proti plevelům v kukuřici, zelí, cibuli. V jádrovinách jsou aplikovány pesticidy proti pilatce jablečné, sviluškám, strupovitosti a padlí.

Kroupy, které spadly na začátku sledovaného období na okrese Znojmo (Těšetice, 3.5.) poškodily malé vyvíjející se plody slivoní a jabloní.

Mrazem jsou poškozeny na některých lokalitách oblasti ovocné dřeviny (zvláště ořešáky), réva vinná, mladé rostliny slunečnice, kukuřice, brambor a řepy.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 33-37 BBCH)

První výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl zaznamenán v okrese Břeclav (Horní Bojanovice 5.5.) ve střední intenzitě.

Pozorování za slunného, bezvětřného počasí se provádí smýkáním na řidších a prosvětlených porostech.

Chemická ochrana se doporučuje při výskytu 5 a více jedinců na 100 smyků. Je třeba střídat insekticidy s různým mechanismem účinku za účelem předejití vzniku rezistence.

První výskyt larev **kohoutka černého (*Oulema lichenis*) a kohoutka modrého (*Oulema melanopus*)** na listech byl zaznamenán v okresech Brno-venkov (Smolín, 4.5.), Břeclav (Horní Bojanovice, Hustopeče, 5.5.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.

První výskyt min s housenkami **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** na listech byl zaznamenán v okresech Brno-venkov (Smolín, 4.5.) a Břeclav (Horní Bojanovice, 5.5.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 33-37 BBCH)

První výskyt imag **třásnokřídlých (*Thysanoptera*)** na listech zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Havříce, 2.5.), Brno-venkov (Žabčice, 4.5.).

První výskyt larev **kohoutka černého (*Oulema lichenis*) a kohoutka modrého (*Oulema melanopus*)** na listech byl zaznamenán v okresech Brno-venkov (Žabčice, 4.5.), Břeclav (Hustopeče, 5.5.).

Pozorování: viz. pšenice ozimá

Ošetření se provádí při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. zjištění 0,6 vajíček nebo larev na jednu odnož.

První výskyt min s housenkami **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** na listech byl zaznamenán v okresech Brno-venkov (Smolín, 4.5.), Břeclav (Hustopeče, 5.5.) a Znojmo (Velký Karlov, 6.5.).

JEČMEN JARNÍ (RF 25-31 BBCH)

První výskyt **padlí ječmene (*Erysiphe graminis* f. sp. *hordei*)** na listech byl objeven v okresech Znojmo (Těšetice, 2.5.), Břeclav (Horní Bojanovice 5.5.).

První výskyt imag **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** na listech byl zaznamenán v okrese Zlín (Spytihněv, 2.5.).

První výskyt larev **kohoutka černého (*Oulema lichenis*) a kohoutka modrého (*Oulema melanopus*)** na listech byl zaznamenán v okrese Znojmo (Těšetice, 2.5.).

Lokálně střední výskyt vajíček **kohoutka černého (*Oulema lichenis*) a kohoutka modrého (*Oulema melanopus*)** na listech byl zaznamenán v okrese Znojmo (Tasovice, 3.5.).

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 65 BBCH)

První výskyt larev **bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** v šešulích byl objeven v okresech Uherské Hradiště (Polešovice, 2.5.), Břeclav (Hustopeče, 5.5.). Lokálně střední výskyt imag byl zjištěn v okrese Břeclav (Hustopeče, 5.5.).a lokálně až silný výskyt v okrese Břeclav (Němčičky, 6.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

MÁK SETÝ (RF 24-35 BBCH)

První výskyt **plísně máku (*Peronospora arborescens*)** na listech byl zaznamenán na okrese Brno-venkov (Žabčice, 4.5.).

K infekci dochází od května do sklizně. Nižší teploty, ovlhčení, vysoká vzdušná vlhkost a hustý porost vytvářejí podmínky pro napadení.

Preventivní ochrana spočívá v dodržování zásad správné agrotechniky, střídání plodin, zdravé osivo, řidší porosty. Přímá ochrana-preventivní aplikace fungicidu od fáze 6-ti a více pravých listů.

OKOPANINY

BRAMBOR OBECNÝ (RF 15-51 BBCH)

První výskyt dospělců **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** byl objeven v okresech Znojmo (Hrádek, 5.5.), Břeclav (Němčičky, 5.5.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

PÍCNINY

VOJTĚŠKA SETÁ (RF 27 BBCH)

První výskyt imag třásnokřídých (*Thysanoptera*) na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Lhotka, 2.5.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Úživným žírem chrousta obecného (*Melolontha melolontha*) jsou poškozeny ovocné dřeviny a réva vinná v okrese Břeclav (Mikulov).

Jádroviny

JABLOŇ (RF 65-71 BBCH)

Byly zjištěny lokálně střední až silné výskyty padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*) na letorostech v okrese Znojmo (Hrádek, Těšetice).

Včasně a opakovaně mechanické odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

Strupovitost jabloně (*Venturia inaequalis*) od 24.4. jsou při vhodných podmínkách uvolňovány askospory ve slabé (okres Břeclav- Nosislav) až střední (okres Brno-venkov Starý Lískovec) intenzitě.

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvatelnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémové a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dnů po předchozím ošetření.

Lokálně střední až silné výskyty kolonií mšice jabloňové (*Aphis pomi*) na letorostech v okresech Znojmo (Hrádek), Břeclav (Velké Bílovice, Němčičky), Uherské Hradiště (Zlechov).

První výskyt vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigerum*) na letorostech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Hrádek, 2.5.).

V plůdcích byly zjištěny první larvy pílatky jablečné (*Hoplocampa testudinea*) v okresech Uherské Hradiště (Zlechov, 2.5.), Břeclav (Němčičky, 6.5.).

Potřeba ochrany se určuje na základě zjištění síly kladení škůdce v době opadávání korunních plátků. Náhodně se odebere 100 květů a binokulárním mikroskopem se pozoruje výskyt vajíček v místě hnědého vpichu na kališním plátku.

Práh škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 květů. Optimální doba chemické ochrany je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček, a to v době, kdy se alespoň u 50% vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku.

První výskyt dospělců obaleče jablečného (*Cydia pomonella*) ve feromonovém lapači byl zjištěn v okresech Znojmo (Citonice, 2.5.), Břeclav (Velké Bílovice, 2.5.), Uherské Hradiště (Nedakonice, 2.5.), Brno-venkov (4.5.).

Do feromonového lapáku v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice 2.5.) naletěli rovněž dospělci obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*), obaleče zahradního (*Archips podanus*) a obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*).

První výskyt larev a kuklí květopasa jabloňového (*Anthonomus pomorum*) byl zjištěn v květech v okrese Uherské Hradiště (Nedakonice, Zlechov, 2.5.).

Lokálně střední výskyt dospělců klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardella*) byl zjištěn v okrese Břeclav (Velké Bílovice, 28.4.).

HRUŠEŇ (RF 71 BBCH)

První výskyt larev a kuklí květopasa jabloňového (*Anthonomus pomorum*) v květech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 2.5.).

Peckoviny

MERUŇKA (RF 72)

Lokálně střední výskyt poškození plodů i listů pídalkou podzimní (*Operophtera brumata*) byl zjištěn v okrese Břeclav (Velké Pavlovice, Němčičky).

Hnědnutí listů meruňek (*Gnomonia erythrostoma*) první výlet askospor a počátek primárních infekcí byl zaznamenán v období 24.4.-26.4. v okrese Brno-venkov (Starý Lískovec).

SLIVONĚ (RF 72 BBCH)

Poškození plodů puchrovitostí slivoně (*Taphrina pruni*) bylo zaznamenáno v okresech Hodonín (Bzenec, 26.4.), Břeclav (Němčičky, 3.5.)

Lokálně střední výskyt larev bejlomorky švestkové (*Asynapta lugubris*) v listech byl zjištěn v okrese Zlín (Vizovice, 6.5.).

První výskyt larev pilatky žluté (*Hoplocampa flava*) a pilatky švestkové (*Hoplocampa minuta*) byl zjištěn na okrese Znojmo (Hrádek, 6.5.).

Ošetření proti dospělcům se zahájí bezprostředně po zjištění prvního výskytu imag na lepových deskách. Další možností je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček. Optimální doba pro začátek aplikace nastává v době, kdy se alespoň u 50% vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku. Tomuto stadiu přibližně odpovídá i teplotní suma SET (h)=1900°C měřená od začátku kalendářního roku.

První výskyt imag obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonovém lapači byl zjištěn v okrese Vsetín (Valašské Meziříčí, 2.5.).

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, při zjištění nejméně dvou vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Drobné ovoce

ANGREŠT

První výskyt hnědého padlí angreštu (*Podosphaera mors-uvae*) byl zjištěn v okrese Břeclav (Mikulov, 4.5.).

RÉVA VINNÁ (RF 11-53)

První výskyt larev vlnovníkovce révového (*Colomerus vitis*) na listech byl zjištěn na okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 2.5.), lokálně střední výskyt plstnatosti byl zjištěn v okrese Břeclav (Velké Němčice, Bořetice).

Lokálně střední výskyt poškození sáním **hálčivcem révovým (*Calepitrimerus vitis*)** byl zjištěn na okrese Břeclav (Němčičky, Velké Pavlovice).

Chemické ošetření se doporučuje zejména při pravidelných výskytech, nebo když dojde k přemnožení roztočů. Základem ochrany je jarní ošetření v období na počátku rašení. V dalších růstových fázích je třeba aplikovat registrovaný přípravek, pokud se zjistí metodou vytřepávání listů z lihu v jarním období více jak 70-110 jedinců a v letním a podzimním období více než 220-330 jedinců v průměru na jeden list.

Nálety dospělců **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)** a **obalečika jednopásého (*Eupoecilia ambiguella*)** do feromonových lapačů byly ve sledovaném období vlivem ochlazení velmi slabý až nulový.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu 1. nebo 2. Generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti 2. generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Lokálně střední poškození housenkami **různonožce trnkového (*Peribatodes rhomboidarius*)** na letorostech bylo zjištěno v okrese Břeclav (Velké Němčice, 3.5.).

OKRASNÉ DŘEVINY

BRSLÉN

První výskyt okřídlených jedinců **mšice makové (*Aphis fabae*)** byl zjištěn v okrese Znojmo (Tasovice, 6.5.).

SVĚTELNÝ LAPAČ

První výskyt imag **osenice polní (*Agrotis segetum*)** ve světelném lapači byl zjištěn na okresech Znojmo (Oblekovice, 2.5.), Uherské Hradiště (Chylice, 5.5.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová